

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ

УДК 316.776.23-048.66:070:004.738.5]:808.51(73)
DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2026.3.2/13>

Бабенко В. С.

<https://orcid.org/0000-0001-7772-7425>

Університет митної справи та фінансів

СИМФОНІЯ ХАОСУ: МЕТАМОДЕРН ПОСТПРАВДИ В МАСМЕДІЙНІЙ РИТОРИЦІ ДОНАЛЬДА ТРАМПА

Стаття присвячена комунікативним практикам, що стають дієвими інструментами впливу на масову свідомість в наслідок формування та поширення культури метамодерну і технологій постправди. Головна увага зосереджена навколо того, як ці практики використовуються у масмедійній риторичній президентства США Дональда Трампа. Хронологічною рамкою дослідження слугує передвиборча агітація та другий президентський строк політика (2024–2026 рр.)

Охарактеризовано концептуальну особливість постправди, як сучасного способу впливу на переконання суб'єктів. Окреслено сутнісну різницю між цим явищем і такими змістовими категоріями як «фейк» та «брехня», що у вітчизняній науковій думці хибно вписані у спільне синонімічне поле із постправдою.

Визначено нарративний принцип метамодерну під назвою «діалог замість радикалізації», що в масмедійній риторичній президентства США отримав доповнені структурні елементи з метою конструювання бажаних для наратора переконань.

З'ясовано, як апелювання до ірраціонального досвіду визначає ефективність інструментів постправди в культурі метамодерністського тексту. Досліджено зв'язок масмедійного втілення культури метамодерну із явищем «бульбашка фільтрів», як способу селекції інформації і в наслідок цього – кластеризації аудиторії за окремими світоглядними маркерами.

В статті проілюстровано як інституційна криза журналістики в США уможливила ефективність застосувань засобів постправди у публічній комунікації Дональда Трампа. Встановлено такі концептуальні складові риторичні політика, як ізоляціонізм, цивілізаційна вищість американців, культивування страху «самознищення держави» під тиском множинних криз (економічної, політичної, соціальної тощо).

Обґрунтовано доцільність використання концепту «симфонія хаосу» на означення масмедійної риторичної Дональда Трампа.

Ключові слова: медіариторика, мережева комунікація, масмедіа, постправда, метамодернізм, метамодерн, бульбашка фільтрів, політична риторика, політичний нарратив.

Постановка проблеми. На набуття Дональдом Трампом президентських повноважень у другій каденції світові та українське медіа відреагували дописами, що мали вирішити когнітивну неузгодженість між актуальними цивілізаційними викликами і публічними заявами президента США, починаючи з лютого 2025 року. Так видання The New York Times випустило матеріал під заголовком «В альтернативній реальності Трампа брехня та спотворення ведуть до змін». В

цій публікації кореспондент та політичний оглядач П. Бейкер резюмує низку фейків, що офіційно поширив Дональд Трамп (серед них твердження про те, що Україна почала війну з Росією, що США надіслали ХАМАСу контрацептивів на 50 мільйонів доларів та інші) такою думкою: «У перший місяць після свого повернення до влади він знову продемонстрував нахабну готовність поширювати викривлення, теорії змови та відверту брехню, щоб виправдати важливі політичні

рішення» [20]. Журналіст говорить про очільника США як про політика «не обмеженого правдою», який знімає етичні та раціональні запобіжники у «знищенні своїх ворогів». А специфіка комунікативної стратегії Трампа, за словами П. Бейкера, полягає у формуванні альтернативної реальності, що є сталою практикою для цього політика впродовж тривалого періоду.

3 лютого 2025 року в ефірі українського телеканалу Еспресо професор Мангеттенського університету Ігор Айзенберг заявив, що своїми новими рішеннями Дональд Трамп створює хаос як всередині США, так і в світі в цілому [7]. 21 лютого того ж року видання «Збруч» розмістило матеріал М. Муляра із заголовком «Ласкаво просимо в новий світовий хаос», де характеризує політику трампістів як «брутальний штурм і натиск», а політику Трампа означає як експресивне волевиявлення під назвою «праведний гнів» (застосований із декларативною метою «Америка перш за все») [10]. Концепт «хаос» на означення втрати звичних політичних координат у діях уряду США в цей час тиражується і в інших медіа. Н. Пейтон Волш в публікації для CNN посилює образне сприйняття цього концепту формулюванням «симфонія хаосу» і додає: Світ Трампа – це той світ, де можна тиражувати неофіційні заяви, а його телегенічний кабінет міняє парадигми глобальної безпеки щогодини без серйозних наслідків» [25].

Намагаючись осмислити змінений ландшафт політичної культури і вибудувати логічні зв'язки у сприйнятті «симфонії хаосу» масмедіа концентрують увагу на персоналіях президента США та його близького оточення (їхньому іміджі та риторичі). А наукова підходи в царині соціальних комунікацій беруть за відправну точку аналізу явище постправди, в якому емоційна подача матеріалу знижує його раціональне сприйняття. Проте, на нашу думку, означений контекст подій охоплює ширший простір явищ суспільного значення і розширену хронологію новітньої історії, оскільки вписується у світоглядну парадигму метамодерну – способу реакції на дійсність, що бере свої витoki напочатку XXI століття і, серед іншого, концептуалізується як реакція на появу соціальних медіа.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед помітних праць, що звертаються до зв'язку нарративних стратегій Дональда Трампа із явищем постправди варто відзначити видання К. Вілбера «Трамп і епоха постправди» [2] та Д. Патрика-коса «Війна у 140 знаках. Як соціальні медіа змінюють військовий конфлікт XXI століття» [13],

а також дисертацію Н. Шкворченко «Типологічна індексація політичної токсичності в медійному дискурсі США, Великої Британії і України» [19]. Досліджуючи теорії істини С. Смірнов підкреслює концептуальну подібність постправди та прагматичної теорії, які керуються когнітивними принципами «правильне те, що призводить до позитивного результату» або «якщо знання дають прогнозований результат, то вони правдиві» [17, с. 95]. При цьому явище Brexit та передвиборчу компанією Дональда Трампа у 2016 році він вважає найбільш значимими прикладами впливу постправди.

Я. Поліщук розглядає явище постправди в контексті постмодернізму і визначає ризики його прогресування у руйнування суспільної моралі. Стилiстичні властивості масмедійних проявів постправди дослідник характеризує експресивними символічними маркерами висловлювання, що були започатковані в традиції художньої літератури. Однак ефективність цих прийомів в текстах новин, як вважає Я. Поліщук, полягає у символічному капіталі журналістики, як соціального інституту. Саме він знижує (а в окремих випадках унеможливує) критичний опір реципієнта неправдивій інформації. Це створює прецедент, коли «майстерність конструювання тексту важить більше, аніж його відповідність реальній дійсності» [14, с. 149].

Є. Борисенко пов'язує проблему постправди у медіа не стільки із кластеризацією аудиторії (розподіленні на групи), скільки з індивідуалізацією (коли кожен індивід формує власну квазіреальність на основі спожитого повідомлення) та атомізацією (розпорошення суспільства на окремих суб'єктів, кожен з яких живе у своїй «бульбашці» сформованій з отриманої інформації). Внаслідок цього ускладнюється гармонічний перебіг демократичних процесів в суспільстві [1, с. 42]. А. Гоцалюк також визначає порушення демократичних процесів як головний ризик поширення постправди, однак не зводить цю проблематику суто до національних інтересів держави. Науковець стверджує: «Постправда є своєрідним ящиком Пандори, що запускає механізм дії небезпечного патогенного фактору для будь-якого типу буття – індивідуального, корпоративного, національного, глобального» [4, с. 15].

Зв'язок метамодернізму і масмедіа розглядали О. Губернатор [3], Г. Лукаш та Р. Поплавко [8], Н. Сбітнєва [15], Д. Черняк та Т. Кадлубович [18].

Постановка завдання. Метою статті є вивчення зв'язків механізмів постправди в меді-

ариториці Дональда Трампа із метамодерними засобами конструювання медіареальності.

Виклад основного матеріалу. Першочерговим вважаємо за необхідне надати сутнісну характеристику таким поняттям як «постправа» та «метамодерн», оскільки академічні дослідження розглядають різні тлумачення їхнього смислового наповнення.

Оксфордський словник англійської мови пояснює, що прикметник «постправдивий» означає те, «що стосується або існує у середовищі, в якому факти вважаються несуттєвими або менш важливими, ніж особисті переконання та думки, а емоційні заклики використовуються для впливу на громадську думку» [26]. В українській науковій думці поняття «постправа» нерідко розглядають ідентичним за змістом до фейку/брехні. Для прикладу Н. Шкворченко говорить: «Деструктивного характеру у політичній комунікації набуває політична брехня, яка синонімізується у соціальній практиці із поняттями пропаганда, дезінформація, фейк, постправа тощо» [19, с. 83]. Я. Поліщук наголошує, що такий підхід є помилковим, адже фейк – це цілеспрямований прийом впливу на викривлене сприйняття інформації суб'єктом, а постправа – це явище, яке демонструє асиметрію між об'єктивною реальністю і тим, як її сприймає суб'єкт [14, с. 149]. Отже, ми можемо стверджувати, що фейк працює точково у зв'язку з конкретним повідомленням, а постправа передбачає певну налаштованість споживача на прогнозовану інтерпретацію повідомлення, виходячи з попередніх світоглядних уподобань реципієнта. Таким чином для того, щоб маніпулювати масовою аудиторією потсправді не обов'язково використовувати фейки. Наративним механізмом постправа властиво надавати правдиву інформацію, але при цьому зумисно схилити аудиторію до неправдивого трактування цього повідомлення. Я Поліщук так резюмує цей процес: «постправа постулює відстороненість і байдужість до того, що діється в реальності, оскільки дійсність втрачає авторитетність під впливом численних версій, які поширені в масмедіа й ставлять під сумнів сам факт правди як такої» [14, с. 149]. Про те, що потсправду не слід ототожнювати з фейками говорить і Ю. Костюк: «Якщо постправа – узагальнений термін для кризи сприйняття фактів, то фейкові новини – її головний симптом» і послугується ще одним поняттям в контексті окресленої проблематики – інформаційними бульбашками [6, с. 57]. Саме це явище, на нашу думку (як нижче буде обгрунтовано) і виступає сполучною ланкою

між механізмами постправа та метамодерними засобами конструювання медіареальності.

Поняття «бульбашка фільтрів» ввів у 2011 році Е. Парайзер у своїй праці «Бульбашка фільтра: що приховує від вас інтернет» [24]. Нині у науковому дискурсі воно побутує також під похідними від нього назвами «інформаційна бульбашка» та «бульбашка новин». Початково поняття застосовували суто до комунікації у соціальних мережах, які створюють вузьку селекцію повідомлень відповідно до індивідуальних інтересів людини. З часом системність і кількість відфільтрованої інформації сягає тієї межі, коли вона стає одним з головних засобів формування уявлень про актуальні процеси у світі. Цьому сприяє і таргетування контенту на основі попередніх переглядів та запитів в пошукових сервісах інтернету. В групах за інтересами у віртуальному просторі суб'єкт комунікує із однодумцями, в наслідок цього прищеплене йому викривлене сприйняття дійсності починає сприйматися як колективне і підживлює цим ілюзію об'єктивності. Як зазначає Я. Сегень: «Через це стає мінімізованою можливість дотичності до альтернативних думок на ту чи іншу тематику» [16, с. 97].

З часом феномен інформаційної бульбашки почали застосовувати і до інших засобів масової комунікації. Так кластеризацію споживчих груп контенту в медіареальності США О. Українець вбачає у історичних передумовах розвитку тамтешнього медійного ринку. Серед іншого, на його думку, цьому сприяла відсутність потужних суспільних медіакорпорацій (за прикладом BBC та Deutsche Welle в Європі), які в колективній уяві аудиторії виступали б гарантами збалансованого інформаційного продукту (наявні суспільні мовники США, на думку О. Українця, такими матеріальними і символічними потужностями не володіють). Отже місцевий медіаринок поділений між великими і меншими гравцями, які подають інформацію упереджено. А цю упередженість адвокатують переконання, що варіативність трактувань є запорукою свободи слова й якщо медіапродукт не суперечить нормам закону, то лише споживач визначає, що варте уваги, а що ні. І визначає він це технічною здатністю перемикнути один канал на інший. За таких обставин медіа стають не стільки джерелом інформації, скільки інженерами світогляду, ціннісної матриці, меж етично допустимого тощо. О. Українець резюмує цю тезу думкою: «ситуація, де всі запрошені спікери з того ж електорального ядра, що і ведучий, а тому просто підтверджують упередження публіки – річ

звична» [12]. Саме таку можливість тривалий час експлуатує Дональд Трамп, коли доносить свої повідомлення масовій аудиторії. А перформансистські якості наратора в ефірі лише посилюють ефект постправди, агентом якої він є.

Щоб зрозуміти яким чином механізми постправди та ефект інформаційної бульбашки пов'язані із метареалістичним осмисленням дійсності знову завернемося до сутнісної характеристики. Та спершу слід наголосити, що у науковій думці поняття «метамодерн» та «метамодернізм» використовуються як синонімічні. Проте у академічних працях все більше утверджується їхнє розмежування. Під метамодерном розуміють набір світоглядних маркерів та особливостей стилю. А метамодернізм трактують як соціально-філософську парадигму та теоретичну концепцію [9, с. 3]. В нашому дослідженні ми спираємося саме на таке трактування із урахуванням того, що не у всіх цитованих нами джерелах існує консенсусу щодо цього питання.

Як пояснює О. Бандровська «репрезентація людської особистості, охоплюючи всі виміри її ідентичності та емоційні стани, стає ключовим принципом і завданням метамодернізму» [21, с. 242]. Глобалізація і цифровізація формують зосередженість на чутливості та емоційності досвідів людини, узгодивши між собою етику та естетику бінарних структур культури [21, с. 245]. Наратори метамодерну прагнуть гармонізувати раціональний аналіз та емоційну реакцію суб'єкта, оскільки вони вважаються двома рівнозначними підвалинами особистості [21, с. 254]. За таких обставин розмиваються табу щодо ірраціональних способів пізнання дійсності, а будь-який індивідуальний досвід (зокрема завдяки механізмам масмедіа) здатен масштабуватися до універсального. Когнітивні викривлення постають засобом пошуків «правди», яку суб'єкт може реконструювати у ситуативний і стихійний спосіб. При цьому метареалізм визначають такі властивості як: надія, відродження, романтизм, дитяча простодушність [5, с. 157]. За цих умов ескапізм і запит до попультузму лише зростають. Таким чином методи постправди і кластеризація аудиторії (дроблення на групи в інформаційних бульбашках) отримують особливе поширення.

На цьому етапі нашого аналізу важливо пояснити одну суперечність. Отже, метамодерн долає бінарні опозиції і таким чином прагне прибрати стіни непорозуміння між різними відмінними досвідами та соціальними групами. Він намагається здійснити це не лише через раціональні

аргументи, але й за допомогою співпереживання та катаристичних ефектів. За задумом має розвиватися контрадне сприйняття «свій-чужий» і зміцнюватися традиції міжсуб'єктного спілкування. Проте саме універсалізація індивідуального досвіду ставить кожен окремих досвід відправною точкою конструювання ієрархії смислів. Ситуативний ефект співпереживання вимагає від суб'єкта зосередженості і дисципліни в тому, щоб сформувані на його основі стійкі чітко окреслені концептуальні структури, інакше наступна (й інша за смыслом) хвиля емоційного засвоєння інформації змиє попередній досвід. А між нараторами може виникнути непорозуміння того, чий «універсальний» підхід сприйняття є більш правильним. І саме в цьому закладений потенціал кластеризації.

Механіка такого процесу працює інакше в умовах масштабної колективної загрози. Так протиріччя риторики ізоляціонізму Дональда Трампа як складової політичної культури метареалізму пояснює К. Девіс у своєму дисертаційному дослідженні «Президентський авторитаризм у Сполучених Штатах та Росії в епоху метамодерну», що ґрунтується на аналізі публічних промов президентів США та РФ. Науковець зазначає, що постмодернізм виступив каталізатором руйнування цінностей ліберальних суспільств, розмивши ті великі наративи, що панували над масовою свідомістю і вивільнивши процес надання власної суб'єктності. Необмежені попередніми рамками політичні еліти зрозуміли, що пошук і відстоювання своїх інтересів (і формування навколо цього власних дискурсів) стає для них питомою стратегією [22, с. 13]. При цьому найрізноманітніші кризи (економічні, екологічні, культурні), що загрожують усім громадянам держави експлуатуються у риторичі для того, щоб згуртувати розрізнені суб'єктності навколо спільної для всіх ідентичності – національної. Адже згідно з репрезентованим в медіа міфом «лише нація здатна пережити кризу» [22, с. 22]. Попри те, що аналіз К. Девіса стосувався першої президентської каденції Дональда Трампа, міркування що він наводить допомагають зрозуміти стрибок електорального інтересу до цього політика у 2024 році серед соціальних груп чия культурна ідентичність суперечила ідеологічному бекграунду політика [23].

Перш ніж розглянути інші думки К. Девіса звернемося до кейсу із TENET Media (американської консервативної ютуб-платформи, що отримувала грошові надходження через мережу агентів Russia Today). О. Українець пропонує огляд

головних ідей, що поширював цей проєкт на електоральне ядро Дональда Трампа зміцнюючи масмедійний міф кризи та конструюючи ідентичність нації, яка чинить спротив загрози. Це:

1. «Україна наш ворог» (формується головним чином через переконання, що допомога Україні послаблює США економічно і є непродуктивною, адже отримана підтримка з провини української корупції використовується не за цільовим призначенням)

2. «Американцям слід попросити пробачення в Росії» (реалізується через навіювання повідомлень про те, що Росія є стратегічним партнером США і напряму впливає на добробут американських громадян).

3. «США на порозі громадянської війни» (масштабуються ідеї про те, що упосліджені групи населення та їхні світоглядні прибічники повстануть у масштабних збройних конфліктах, а точкою кипіння в цьому питанні можуть стати президентські вибори).

4. «Проамериканський означає пропутінський» (зміцнюється міф про двополярний світ, де двом наддержавам (США та Росії) легко знати спільну мову, також Путін зображується як ефективний менеджер ізоляціонізму з якого американським політикам варто брати приклад).

При цьому О. Українець наголошує, що достеменно невідомо, які з цих ідей сформовані російською пропагандою, а які є продовженням популярних автентичних світоглядних позицій громадян США (до яких належать і місцеві політичні еліти). Адже весь перелічений асортимент ідей органічно інтегрується у теорії змови в американському медіапросторі і обслуговує магістральне повідомлення: лише Дональд Трамп здатен подарувати американцям успішну і благополучну державу. Й саме ця ідея є наріжною для передвиборчої програми лідера республіканців [11].

Порівнюючи наративні стратегії Володимира Путіна та Дональда Трампа К. Девіс визначає їхній підхід як «прагматичний романтизм», що окрім експлуатації теми кризи використовують також «золоту добу» (міф про ідеальне колективне минуле) і звернення до плеємінної ідентичності. В такий спосіб вони зміцнюють свою політичну владу [22, с. 7, с. 39].

Висновки. Передбачається, що культурна постмодерну заклала динаміку процесів кластеризації для суспільств. Ця динаміка була зумовлена тим, що нові концептуальні рішення підірвали легітимність усталеної вертикалі наративів осмислення дійсності запропонувавши горизонтальний

підхід, коли кожен окремий наратив (незалежно від того, яка кількість суб'єктів його поділяє) є самоцінним та самодостатнім для формування інституційних структур. Із деконструкцією традиційної системи ієрархії (світоглядної, ціннісної, етичної тощо) та за допомогою масмедіа суб'єкти отримали можливість конструювати множинні кластери, кожен з яких пропонував свій сценарій інтерпретації дійсності і, зокрема, владних відносин. Культура метамодерну мала подвійну мету. З одного боку вона ущільнювала видимість в публічному просторі культурної ідентичності кожного окремого кластера. З іншого – демонструвала необхідність формування комунікативних ланок між різними кластерами, щоб сприяти зниженню їхньої самоізоляції та подоланню ідеологічних протиріч як між соціальними групами, так і між окремим суб'єктами. Таким чином метамодерн був покликаний, якщо не вирішити, то принаймні знизити ризики одного з головних викликів для світової спільноти у ХХІ столітті: поляризації/кластеризації/атомізації. А спосіб, у який це реалізується ми можемо означити як «діалог (або ж, навіть, полілог) замість радикалізації». Ефективність цього способу зумовлена комунікативними інструментами, що звертаються до емоційної сфери не в меншій мірі, ніж до раціональної. Й метомодерна демонстрація емпатії та щирості (або їхня симуляція), а також оціночних суджень і символічно-образної мови кодування дійсності стають високоефективними засобами постправди в тому, щоб сформувати бажаний для наратора вимір колективного світосприйняття.

Описаний вище метамодерний підхід став стратегічно важливим у масмедійній риторичі Дональда Трампа. Формуючи наративи ізоляціонізму, цивілізаційної вищості політичної нації, культури страху через «самознищення держави» президент США долав ідеологічні розбіжності електорату на свою користь. Згідно з цією метою на масову свідомість навіювалася дилема: або американська нація стане одним згуртованим кластером, відкинувши всі протиріччя як несуттєві, або зникне перед загрозами, що наростають.

Принцип метамодерну «діалог замість радикалізації» отримав в медійній комунікації Дональда Трампа доповнений ланцюжок циклу: усунити/знизити небажану радикалізацію інструментом діалогу, щоб завдяки цьому отримати бажану радикалізацію. А успішність реалізації цього принципу стала можливою завдяки комунікативним прийомам постправди. Масмедійною метафорою наслідків описаного явища стає так звана

«симфонія хаосу». Оксюморон цієї назви полягає у спорідненні слова «симфонія» (як синоніму до «космосу»: гармонійному поєднанню розрізних елементів у злагоджену систему) із «хаосом» (порушення всіх систем етики та естетики, вищої

форма кризи). Таким чином «симфонія хаосу» розуміється як свідомий, системний і керований процес: породження безладдя; поширення переконань, що не підлягають раціональному осмисленню; втрати звичних ціннісних координат.

Список літератури:

1. Борисенко Є. Постправа: загроза демократії та сприяння ідеології. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філософія»* : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2023. № 25. С. 39–43. DOI: 10.25264/2312-7112-2023-25-39-43
2. Вілбер К. Трамп і епоха постправа / пер. з англ. М. Климчук. Львів : Terra Incognita, 2019. 135 с.
3. Губернатор О. І. Метамоделізм як нова парадигма сучасних культурних практик. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2023. № 1. С. 109–114. DOI: 10.32461/2226-3209.1.2023.277643
4. Гоцалюк А. А. Демократія як мета і постправа як засіб: дилема когерентності. *Освітній дискурс* : збірник наукових праць / Голов. ред. О. П. Кивлюк. – Київ : ТОВ «Наук.-інф. агентство «Наука-технології-інформація». 2024. Вип. 49 (4-6). С. 7–17 DOI: 10.33930/ed.2019.5007.49(4-6)-1
5. Косачова О. О. Фільм-біографія на рубежі ХХ і ХХІ ст. *Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття* : матер. всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених (м. Харків, 23–24 квіт. 2020 р). Харків, 2020. С. 157–158.
6. Костюк Ю. М. Суспільно-політичний неолоксикон української інтернеткомунікації у формально-семантичному та соціонормативному аспектах : дис. ... наук. ступеня д-ра філософії : 035 / Тернопільський нац. пед. унт ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2021. 251 с.
7. Ліховід О. Трамп створює хаос всередині США та у світі, – професор Мангеттенського університету Айзенберг. Еспресо. URL: <https://espresso.tv/svit-tramp-stvoryue-khaos-vseredini-ssha-ta-u-sviti-profesor-mangettenskogo-universitetu-ayzenberg> (дата звернення 22.03.2026).
8. Лукаш Г., Поплавко Р., Метамоделістські утопії цифрової епохи в інформаційній культурі України. *Інформація та соціум*: збірник матеріалів Х Міжнародної науково-практичної конференції (м. Вінниця, 06 червня 2025 р.). Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса. 2025, С. 18–21.
9. Манюков О. Метамоделізм у пошуках нової автентичності. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 033 – Філософія (Галузь знань 03 – Гуманітарні науки). Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України, Харків, 2023. 192 с.
10. Муляр М. Ласкаво просимо в новий світовий хаос. Збруч. URL: <https://zbruc.eu/node/120745> (дата звернення 02.04.2026)
11. О. Українець. А тепер трошки детальніше про меседжі російської пропаганди, методи російської пропаганди і республіканців. Facebook. 2024. URL: <https://www.facebook.com/ostap.ukrainec.23627/posts/pfbid02rMEYff9mV9kUEYAghBFH2PFKTD4FFcMNEQetfGGFR3RipcDoy9xf8B3GpUYfkXmVI> (дата доступу: 11.02.2026).
12. О. Українець. Ніби як про вчорашню прес-конференцію, але насправді не зовсім про неї. Facebook. 2025. URL: <https://www.facebook.com/ostap.ukrainec.23627/posts/pfbid0NXz1Lf793SytXhe6zWrTc5VuDHss1k819bfp1kFJJZM4wHw787jyDtFbpUYDNHVjl> (дата доступу: 22.02.2026).
13. Патрикаракос Д. Війна у 140 знаках. Як соціальні медіа змінюють військовий конфлікт ХХІ століття. Київ: Yakaboo Publishing, 2019. 352 с.
14. Поліщук Я. О. Постправа в медійному дискурсі. *Мовознавчий вісник*. 2022. № 33. С. 145–151.
15. Сбітнева Н. Ф. Метамоделізм в українському графічному дизайні (на прикладі корпоративної айдентики). *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2025. № 4. С. 124–132. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2025.4.13>
16. Сегень Я. Інформаційна бульбашка медіареальності: трансформації знання, інформації і свідомості. *Humanities Studies*. 2024. Вип. 21 (98). С. 94–102. DOI: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-21-98-11>
17. Смірнов С. Факти в теоріях істини. *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*. 2024. Випуск 54-55. С. 93–103. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vjo.2024.54-55.12151>
18. Черняк Д. С., Кадлубович Т. І. Метамоделізм у соціальному просторі глобалізованого світу // *International scientific conference «Development of culture and art in the war and post-war periods»* : conference proceedings (September 6–7, 2023, Wloclawek, the Republic of Poland). Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023. 92 pages. 62–65. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-341-5-15>

19. Шкворченко Н. М. Типологічна індексація політичної токсичності в медійному дискурсі США, Великої Британії і України: дис. ... доктора філ. наук : 10.02.17. Київ, 2023. 522 с.
20. Baker P. In Trump's Alternate Reality, Lies and Distortions Drive Change. *The New York Times*. URL: <https://www.nytimes.com/2025/02/23/us/politics/trump-alternative-reality.html> (дата звернення 03.04.2026).
21. Bandrovskaja O. T. Anthropological parameters of the (meta)modernist novel. *Modern philology: theory, history, methodology* : Scientific monograph. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2024. P. 1. P. 242–258. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-425-2-12>
22. Davis C. M. Presidential Authoritarianism in the United States and Russia During the Metamodern Era. Fort Lauderdale, FL: Nova Southeastern University dissertation. 2020. 120 p. URL: https://nsuworks.nova.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1157&context=shss_dcar_etd/ (дата звернення 14.03.2026).
23. Graham T. Black, conservative, and unapologetic: A deep dive with the Black women fighting to get Trump reelected. *The Real News Network*. 2024. URL: <https://therealnews.com/black-conservative-and-unapologetic-a-deep-dive-with-the-black-women-fighting-to-get-trump-reelected> (дата звернення 20.04.2026).
24. Pariser E. *The Filter Bubble: What the Internet Is Hiding from You*. Penguin UK. 2011. URL: <https://www.academia.edu/34426834/> (дата доступу: 05.02.2026).
25. Paton Walsh N. Russia is relishing a series of contradictory White House messages on Ukraine. *CNN*. URL: <https://edition.cnn.com/2025/02/15/europe/russia-ukraine-war-us-white-house-latam-intl/index.html> (дата звернення 01.04.2026).
26. Post-True. *Oxford Dictionaries*. URL: <https://www.dictionary.com/browse/post-truth> (дата звернення: 06.02.2026).

Babenko V. S. SYMPHONY OF CHAOS: METAMODERN OF POST-TRUTH IN DONALD TRUMP'S MASS MEDIA RHETORIC

The article is devoted to communicative practices that become effective tools of influence on mass consciousness as a result of the formation and spread of the culture of metamodernity and post-truth technologies. The main attention is focused on how these practices are used in the mass media rhetoric of US President Donald Trump. The chronological framework of the study is the election campaign and the second presidential term of the politician (2024–2026).

The conceptual feature of post-truth is characterised as a modern way of influencing the beliefs of the subjects. The essential difference between this phenomenon and such semantic categories as "fake" and "lie", which in domestic scientific thought are wrongfully included in a common synonymous field with post-truth.

The metamodern narrative principle called "dialogue instead of radicalisation" is defined, which in the mass media rhetoric of the US president, has received additional structural elements in order to construct the beliefs desired by the narrator.

It is clarified how the use of irrational experience determines the effectiveness of the post-truth tools in the culture of the metamodern text. The connection between the mass media embodiment of the metamodern culture and the phenomenon of the "filter bubble" as a method of selecting the information and, as a result, the clustering of the audience according to individual worldview markers is examined.

The article illustrates how the crisis of institutional journalism in the USA made it possible to effectively apply post-truth tools in Donald Trump's public communication. The following conceptual components of the politician's rhetoric are established: isolationism, the civilizational superiority of the American nation, and the cultivation of fear of the "self-destruction of the state" under the pressure of multiple crises (economic, political, social, etc.).

The feasibility of using the concept of "symphony of chaos" to describe Donald Trump's mass media rhetoric is substantiated.

Keywords: *media rhetoric, communication in social media, mass media, post-truth, metamodernism, metamodern, filter bubble, political rhetoric, political narrative.*

Дата першого надходження статті до видання: 21.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 11.05.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.05.2026